

ja dotzena de cites (§ 1b) envist els centenars que dona del substantiu *sillon*, encara que ho infla acumulant-hi derivats sense importància. Altrament l'acceptació 'obrir un solc' és la menys important en *siller* (sembla que el FEW només arriba a documentar-la en el derivat *sillée*), i la principal és el terme de marina *siller* «faire un sillage dans une direction». La cosa lògica en aquestes condicions és creure que el migrat i tardà *siller* és derivat de *sillon* i no pas a la inversa: però és que continuava influïent el prejudici creat per l'etimologia errònia de Diez, ja Bloch va comprendre que *sillon* era el mot bàsic i *siller* «se rattacha à *sillon*».

Wartburg en el Bloch₂ diu que *sillon* és «dérivé d'un verb qui est attesté dans l'a. fr. *siler* «labourer»: però en el FEW (416b28) veiem que aquest mot no és més que un hapax! documentat en una escriptura de 1322 en el llibre sobre el patuès de Rethel, a les Ardenes. Altrament és ben possible i versemblant que aquest *siller* de la marina³ sigui un híbrid, sense res o gaire en comú amb la família de *sillon*. És reveladora, en efecte, la forma *seigler* de la seva primera aparició (a. 1542) (després ja no torna a sortir fins a 1647 o 1583). Segurament aquell *seigler* no és altra cosa que l'esc. ant. *sigla* = angl. *to sail*, al. *segeln* 'navegar', que tothom està d'acord a considerar ètmon del fr. antic *sigler* [S. XII], després canviat en *singler/cngler* c. 1400. Aquest escandinavisme contaminant-se amb l'arrel de *seillon/sillon* és el que donà el tardà verb *siller* francès. Res de gàllic hi pot haver en aquest nus tardà.

No neguem la versemblança d'una etimologia gèlica del grup de *sillon*, car l'àrea del mot s'hi podria compaginar. De tota manera el fet és que no s'ha trobat res de semblant en les llengües cèltiques. Res no diu de *sillon* i del seu grup l'IEW de Pokorny. Thurneysen va revisar a fons tot el diccionari romànic de Diez i no pogué deixar de veure-hi la qüestió de *sillon*: sempre que veu la possibilitat d'alguna afinitat cèltica, ell l'assenyala en el seu *Keltoromanisches*. Però cap comentari no fa sobre el *sillon* del diccionari de Diez.

Em sembla clar que, després dels fets semàntics tan ben establerts per Jud, i reconeguts, en l'essencial, àdhuc per Gamillscheg i Wartburg, hem de deixar córrer definitivament tota idea d'origen verbal, i cercar-li una etimologia nominal. De tota manera, per la raó ja donada, està descartada l'etimologia CILIVM⁴

Al meu entendre, doncs, s'ha de partir de l'arrel indoeuropea *sē(1)* 'sembrar' puix que es tracta d'un camp 'de sembradura' segons l'acord de tothom. El nom del 'solc' i el de l'arada de sembrar es formen en sànscrit amb derivats d'aquesta arrel, mitjançant les simples i trivials terminacions -*ro*- i -*ro/lo*-: 'solc' es diu *sītā*, l'arada de sembradura es diu *śīram*, que tant pot ser prolongació d'un indoeur. *sīlo*- com de *sīro*-; d'aquí vénen així mateix el ll. *satto* 'la sembradura' etc.

Però en bàltic hi ha formes que responen exactament al tipus *SELĪ-* o *SECL-* que estem cercant: lit *seklà* (provinent de *sētlā* significa precisament 'sembrar, sembradura' («saat»); aquest mateix mot s'ha per-

petuat també en llatí i en cèltic (si bé amb terminació -o-: *SAITLO-*) però allà amb significat molt diferent: ll. *saeculum* i britònic *hoel* (bret. ant., kymri) signifiquen 'durada de la vida, generació'. D'altra banda lit. *pasel̃ys* 'sembrada', «ensemencement», «semilles», «Aussaat, Beisaat» (Pok, IEW, 890.16, 890.20) Hi ha també alguna cosa d'això en cèltic, però ja força més allunyat de forma i de sentit: irl. ant. *sīl*, ky. *hīl* 'llavor', que postulen una base *sīlo-*: la que vaig demostrar perpetuada pel cast. *SILO* de l'hispano-cèltic, on el mot degué pendre el valor col·lectiu de 'massa de llavor' i després 'sitja plena de llavor' (*DCEC/DECH*).

En conclusió crec doncs que hem de postular per al reto-romànic *segla* una base *sētlā* 'camp de sembradura' com la perpetuada en lituà, i per al tipus fr-llgd-cat. *selbon/salló* una base *sētlōn*-id. derivada d'aquella; amb el canvi de -*tl-* en -*cl-*, forçós segons la fonètica del ll. vg. tot està en regla en l'aspecte fonètic tant com en el semàntic. En rigor també fóra concebible (si bé més complicada) una base *sēlĭa/selĭon*.

Des del punt de vista de l'àrea, això podria ser cèltic (si bé amb l'estranyesa de no trobar-ho en cèltic insular), però encara millor sorotàptic: la presència en català tira més cap això que no al cèltic. Ara bé sembla que el nostre mot va existir també en el mossàrab d'Andalusia, car Abenloion, l'almerienc de princ. S. XIV, cita un plural *šilyārāt* del Tractat d'Agricultura del Tignari, S. XII (anomenat així perquè era de Tignar, prov. de Granada) descrits com «especie de surcos, hoyos o canales de un palmo de anchura y dos de profundidad, en que se siembra i planta» (Simonet, *Glos Moz*, p. 594 i p. CLIII): aquest plural correspon, és clar, a un singular *šilyār*, que hem de mirar com un derivat col·lectiu en -*ARE* de la mateixa base que el reto-rom. i parmesà *sētlā* > *segla*; car la descripció que ens tradueix Simonet es pot interpretar com l'equivalent exacte del nostre *saió*.

Una novetat important és que aquest mot sud-hispànic +*sellar* sembla haver-se perpetuat en l'Horta valenciana, car almenys apareix, diverses vegades, en sermons de St VicentF, amb un significat semblant al que li donà el Tignari: «són anat a cremar *sellars*», «mès foc a *sellars*», «volries que degú no anés al teu hort, ne los coloms al teu *sellar*?», *Serm* III, 266 15, 255.21, 193.17; als quals Schib afegeix encara, d'un altre sermó inèdit (ms 278): «... sie anat al camp del proïsme e ha cremat los *sellars* o tallats arbres», i definint-lo 'camp de blat' (Voc. p. 135), el declara (pàgina 219) laconicament «mot castellonenc», sense més explicacions ni proves ni detalls. Més que 'camp de blat' els contextos indiquen 'les messes d'un camp' o 'les messes d'un saió', puix que sempre es tracta de cremar o devastar unes collites. Amb això ve a coincidir la definició «quantitat de garbes que pot ser de tres fins a deu cavallons» que dona a *sellàs AlcM*; probablement pl. i no pas m. sg. com diu, i també ens preguntem si la localització «Bassella» no és err. de còpia per *Morella*, *Llussena* o *Benassal*, essent insòlit allò i freqüent això en aquesta obra. Cf. encara, *sellat* (*AlcM*). Segui com vulgui d'aquests detalls, és clar que